

خشونت علیه پرستاران و خلاءهای قانونی موجود در حقوق کیفری

میترا صدقی ثابت^۱، مجتبی جانی پور^{۲*}

۱- مربی و عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان

۲- استاد یار، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

پرستاران به‌عنوان خط مقدم ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی و دارا بودن ارتباط نزدیک با بیماران و خانواده آنان به مراتب بیش از سایر کارکنان مراکز درمانی در معرض خطر می‌باشند. بنا به گزارش شورای بین‌المللی پرستاران شیوع خشونت محل کار علیه کارکنان درمانی به گونه‌ای افزایش یافته که آن‌ها این مسأله را به‌عنوان بخشی لاینفک از حرفه خود پذیرفته‌اند. در همین راستا باید افزود که خشونت محل کار نه تنها تاثیر منفی بر روی سلامت روانی، جسمانی و رفاه پرستاران دارد، بلکه انگیزه کاری آن‌ها را نیز تحت تاثیر قرار داده و می‌تواند منجر به افزایش خطاهای پزشکی، کاهش کیفیت مراقبت‌های پرستاری و افزایش ناراضی‌ت شغلی در پرستاران گردد. در حال حاضر استراتژی‌های کلی پیشگیری و مداخله برای کاهش خشونت در محل کار پرستاری شامل کاهش خشونت در محل کار پرستاری (آموزش، سیاست‌های سازمانی، مداخلات قانونی و دستورالعمل‌ها)، کاربرد استراتژی‌هایی برای تغییر فرهنگ بهداشت و درمان و آموزش پایه و مداوم پرستاران می‌باشد. در بررسی‌های به عمل آمده در خصوص راهکارهای حقوقی جهت حل این معضل هیچ قانون خاصی یافت نشد و صرفاً قوانین کیفری عمومی مورد استناد قرار می‌گیرند که از جمله این مواد قانونی می‌توان به مواد ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۴ و ۶۹۷ قانون مجازات اسلامی و ماده ۸۸ قانون مدیریت خدمات کشوری استناد نمود که در غالب موارد آن هم به دلایلی هم‌چون پذیرش خشونت به‌عنوان جزئی لاینفک از شغل پرستاری، عدم پیگیری خشونت و اجتناب پرستاران از گزارش وقایع خشونت بار جامعه عمل نمی‌پوشد. در همین رابطه جامعه بین‌المللی پرستاری نیز اعلام داشته که ۸۰ درصد از خشونت‌ها در سیستم‌های درمانی گزارش نمی‌شوند. با عنایت به مطالب ذکر شده ضروری به‌نظر می‌رسد که جامعه علمی، قانونگذاران، دولت‌مردان و سایر دست‌اندرکاران مقررات قابل قبولی را برای تقلیل کلیه اشکال همه‌گیر خشونت در محیط‌های مراقبت بهداشتی درمانی تدوین نمایند. با به رسمیت شناختن بیش‌تر این مشکل رو به رشد، گام‌هایی برای پر کردن این شکاف‌های قانونی و تصویب قوانین برای حفاظت از پرستاران بردارند، زیرا پرستاران به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان نظام سلامت کشور نیازمند حمایت‌های قانونی هستند تا قادر به انجام وظایف محوله خود به نحو احسن باشند.

واژگان کلیدی: خشونت، پرستاری، خلاءهای قانونی، حقوق کیفری

* Email: janipour@guilan.ac.ir